

Analysavdelningen
Enheten för energimarknader
Daniel Friberg
016-544 20 06
daniel.friberg@energimyndigheten.se

Yttrande angående Remiss av Energimarknadsinspektionens rapport Prisförändringsprövning och likabehandlingsprincip för fjärrvärme (EI R2013:07)

Sammanfattning

Energimyndigheten avstyrker förslaget med de kommentarer och synpunkter som redovisas enligt nedan.

- Energimyndigheten menar att en prisförändringsprövning måste utgå från en korrekt/neutral ingångsnivå gällande fjärrvärmepriser. I nu liggande förslag är det oklart ifall de ingångspriser som ska prisförändringsprövas är skäliga eller oskäliga. Förslaget kommer därmed inte att lösa problemet med oskäliga priser.
- Energimyndigheten menar att det finns en risk att fjärrvärmeföretagen höjer sina priser innan en lag om prisförändringsprövning träder i kraft för att på så sätt få ett bättre utgångsläge. Förslaget kan därmed verka prishöjande.
- Energimyndigheten menar att företag som redan nu överprissätter tillåts höja oproportionellt mycket i absoluta tal jämfört med företag som har lägre priser.
- Energimyndigheten menar att de fjärrvärmeföretag som i nuläget har låga priser kan komma att höja dessa priser i takt med nivån på index till nivåer som inte motsvaras av reella behov att höja.
- Energimyndigheten menar att individuella företags förutsättningar inte beaktas i tillräcklig utsträckning och att konsekvenserna av detta är svåröverblickbart.
- Förslaget riskerar att äventyra investeringar och underhåll i fjärrvärme vilket skulle kunna påverka försörjningstryggheten av fjärrvärmenegativt.
- En prisförändringsprövning med ett index som släpar efter två år riskerar att bli inaktuell och inte avspegla stora prisförändringar för olika insatsbränslen.

Energimyndighetens ställningstagande

Den ingående prisnivån måste provas om förslaget ska fungera som tänkt

Enligt uppdraget från Regeringen ska Energimarknadsinspektionen som utgångspunkt för utformningen av prisförändringsprövningen utgå från företagens nuvarande prisnivå eller en historisk prisnivå.

I sammanfattningen (sid 9)¹ konstateras att "Ei bedömer att ett införande av prisförändringsprövning innehåller flera väsentliga risker för en bristande kundtrygghet som främst är kopplade till att den ingående prisnivån inte provas."

I samrådet med Konkurrensverket framkommer att (s.122) "Ei:s förslag utgår dock varken från historiska eller nuvarande priser, utan från framtida helt okända priser. I avsaknad av opåverkade ingångspriser anser inte Konkurrensverket att föreslagen prisförändringsprövning är meningsfull."

Energimyndigheten håller i princip med både Ei och Konkurrensverket om synpunkterna ovan. Energimyndigheten menar att den huvudsakliga anledningen till att avstyrka förslaget är att den ingående prisnivån inte provas. Förslaget leder därmed inte till att de problem med oskäliga priser som förmodas föreligga löses.

Utformningen av prisförändringsindexet slår ojämnt

Gällande utformningen av prisförändringsindexet så riskerar det att slå väldigt olika beroende på vilket av de ca 400 prisområdena (fjärrvärmenäten) det gäller. Det är även svårt att förutsäga hur responsen från företagen skulle kunna bli efter att indexet införts:

- i) Företag med låga priser och prissättningsfilosofier som annars inte hade höjt sina priser i takt med index kan nu få incitament att göra detta.
- ii) Företag med reella kostnadsökningar som har svårt att effektivisera verksamheten kan drabbas av negativa resultat och få svårt att gå runt ekonomiskt.
- iii) Företag med oskäligt höga priser kan komma att höja mer än de annars skulle gjort med hänvisning till index.
- iv) Företag med höga priser får även, i absoluta tal, större ersättning av en höjning än de med låga priser.

Ett prisförändringsindex på 4 % innebär, enligt utredningen (sid 86), att 140 företag måste effektivisera. Det saknas emellertid en analys kring hur många av dessa som skulle klara en effektivisering och hur många som skulle drabbas ekonomiskt negativt.

Utformningen av prisförändringsindexet baseras på historiska data

Att prisförändringsindexet släpar efter två år kan innebära att fjärrvärmeföretag inte kan kompensera för eventuella stora prishöjningar i insatsbränslen. Det är inte osannolikt att en större efterfrågan på exempelvis biobränsle kan driva upp priset

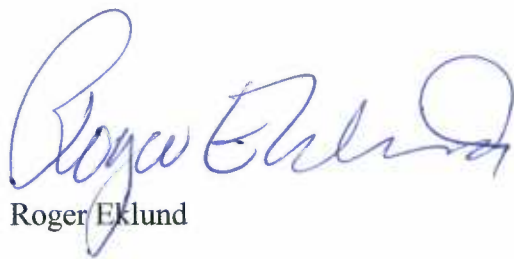
¹ Särskilda konsekvenser och risker med att införa en prisförändringsprövning

på detta insatsbränsle väsentligt på kort tid. Ett lågt index ger inte heller några prisminskningar, indexet blir därmed prishöjande även om exempelvis insatsbränslena blir billigare. Att nuvarande prisförändringar ska baseras på priser som ligger 2-4 år bakåt i tiden är problematiskt.²

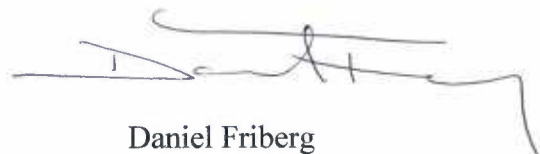
Möjligheten att spara höjningsutrymme till kommande år bedöms inte heller vara en bra lösning eftersom det är säkrare att ta ut hela höjningen i realtid. Detta eftersom framtida höjningar är begränsade till 1,5*årets beslutade index.

Slutligen så menar Energimyndigheten att för att komma till bukt med oskäligen priser på fjärrvärmemarknaden så bör en prövning av själva priserna göras och inte av förändringen av priserna.

Beslut i detta ärende har fattats av stf generaldirektören Roger Eklund. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anita Aspegren, Mattias Eriksson, Zofia Lublin, Birgitta Palmberger, direktören för strategiska frågor Anneli Eriksson och enhetschefen Maria Westrin. Föredragande har varit handläggaren Daniel Friberg.

Roger Eklund

Daniel Friberg

² "Det index som exempelvis skulle avse prisförändringen år 2015 baseras då på kostnadsutvecklingen hos fjärrvärmeföretagen åren 2011-2013" (s. 104).